

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2025 ел, 24 октябрь

г.Казань

КАРАР

№ 862

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 30 июль, 531 нче карары белән расланган «Татарстан Республикасы урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасына үзгәреш кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасын раслау турында» 2013 ел, 30 июль, 531 нче карары белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2023 ел, 2 октябрь, 1206 нчы, 2024 ел, 14 февраль, 78 нче, 2024 ел, 15 июль, 428 нче карарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) расланган «Татарстан Республикасы урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасына, аны яңа редакциядә баян итеп, үзгәреш кертүгә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2013 ел, 30 июль, 531 нче
карары белән расланды
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2025 ел, 24 октябрь, 862 нче
карары редакциясендә)

«Татарстан Республикасы урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы
дәүләт программасы

«Татарстан Республикасында урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы
дәүләт программасын гамәлгә ашыру өлкәсендә стратегик приоритетлар

I. Татарстан Республикасы урман хужалыгыныңагымдагы торышын бәяләү.

Татарстан Республикасы Россия Федерациясенә аз урманлы төбәкләренә карый. Республика буенча урманлылык 17,4 процент тәшкил итә, районнар буенча ул тигез түгел һәм 2,8 дән 41,3 процентка кадәр тирбәлә. 2025 елның 1 гыйнварына урман фонды һәм урман фондына кермәгән урманнарның гомуми мәйданы 1 259,8 мең гектар тәшкил итә. Утыртмаларның уртача яше – 54 ел. Республика урманнары күп максатлы әһәмияткә ия һәм иң мөһим мохит формалаштыручы һәм мохитне саклаучы функцияләрен башкара, алардан файдалану режимы урман хужалыгын югары дәрәжәдә алып баруны таләп итә. Татарстан Республикасының урман ресурслары запасы 205,96 млн.куб.метр тәшкил итә.

Татарстан Республикасының урман ресурслары запасы, урман хужалыгы регламентларын тәзегәндә исәпләнгән, 189,8 млн.куб.метр тәшкил итә. Барлык төр кисүләрдә еллык агач эзерләүнең гомуми күләме 2 186,8 мең куб.метр тәшкил итә, шул исәптән өлгергән һәм артык үскән урман утыртмаларын кисүдә – 1 773,3 мең куб.метр. 2010 – 2024 елларда исәпләнгән урман кисүне куллану 26 – 42 процент тәшкил итте.

Уртача алганда республика буенча ел саен урман белән капланган жирләренң бер гектарынан 0,57 куб.метр ликвидлы агач киселә, шул ук вакытта аның уртача үсеше 4,0 куб метр тәшкил итә.

2024 ел йомгаклары буенча урман хужалыгы өлкәсендә:

урман фонды жирләренң гомуми мәйданында файдалануга тапшырылган урман фонды жирләре мәйданнары өлеше 26,3 процент тәшкил итте;

урманнар торгызу һәм урман үрчетү мәйданының киселгән һәм һәлак булган урман утыртмалары мәйданына карата нисбәте 145,1 процентка кадәр арттырылды;

3 339,31 гектар мәйданда урман торгызу һәм урман үрчетү чаралары үткәрелде:

Татарстан Республикасы территориясенә урманчылыгын 17,4 процент дәрәжәсендә сакланды;

урманнарның гомуми мәйданынан яклау функцияләрен башкаручы урманнар 45 процент дәрәжәсендә сакланды;

урман белән капланган майдан 100 процентка сакланды;

фактта агач хәзерләү күләменең билгеләнгән һәм рөхсәт ителгән агач алу күләменә карата нисбәте 30,1 процентка житте;

интенсив кулланыган һәм урман хужалыгын алып барылган урманнар майданында урманнарны таксацияләү үткәрелгән һәм аларга карата соңгы 10 ел дәвамында аларны саклау, яклау һәм янадан житештерү чараларын проектлау гамәлгә ашырылган урманнар майданы өлеше 100 процент тәмин ителде;

урманнарны янадан торгызу чараларын үтәүче учреждениеләрне урманнарны торгызу һәм урман үрчетү буенча чаралар комплексын уздыру өчен махсус техника һәм жайланмалар белән тәмин итү 70 процент тәшкит итте;

эзерләнгән орлыкларның гомуми күләмендә яхшыртылган нәсел сыйфатлары булган орлыклар өлеше 3,8 процент тәшкит итте;

утырту материалының гомуми күләмендә ябык тамыр системалы утырту материалы өлеше 37,6 процент тәшкит итте;

ясалма урман торгызу күләменең гомуми күләмендә яхшыртылган нәселдәнлек үзлекләре булган утырту материалы белән булдырылган урман культуралары өлеше 10,6 процент алып тора;

махсулаштырылган учреждениеләрне урман янгыннарына каршы махсус техника белән жиһазлау 100 процент тәшкит итте;

урман фонды жирләренең 1 гектарына исәпләгәндә урман фонды жирләрендә урнашкан урманнардан файдаланудан Россия Федерациясә бюджет системасына түләүләр күләме 414 сумга житкән.

II. Дәүләт программасын гамәлгә ашыру өлкәсендә дәүләт сәясәте өстенлекләре һәм максатлары тасвирламасы

«Татарстан Республикасы урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасы (алга таба – Татарстан Республикасы дәүләт программасы) урман хужалыгын үстерүнең максатларын, бурычларын һәм төп юнәлешләрен билгели, урманнарны куллану, саклау, яклау һәм янадан торгызу өлкәсендә, ресурс, кадрлар, фәнни-техник тәмин итүдә, Татарстан Республикасы дәүләт программасы чараларын гамәлгә ашыру механизмнарын һәм аларның нәтижелелеген бәяләү күрсәткечләрен билгели.

Татарстан Республикасы дәүләт программасы Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан расланган 2030 елга кадәр һәм 2036 елга кадәр перспективада Россия Федерациясә үсешенең илкүләм максатларына ирешү буенча бердәм план нигезендә Россия Федерациясә Президентының «2030 елга кадәрге чорга һәм 2036 елга кадәр перспективада Россия Федерациясә үсешенең илкүләм максатлары турында» 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы Указы белән билгеләнгән Россия Федерациясенең илкүләм үсеше максатларына (алга таба - илкүләм максатлар) ирешүгә, шулай ук «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-иқътисадый үстерү стратегиясен раслау турында» 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-иқътисадый үстерү стратегиясендә (алга таба – Стратегия-

2030) билгелэнгән Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерүгә юнәлдерелгән.

Татарстан Республикасы дәүләт программасының максаты - урман хужалыгын алып баруның, урманнарны саклау, яклау, алардан файдалану һәм аларны яңадан торгызуның нәтижәләгән арттыру, урман хужалыгының кадрлар үсешен тәмин итү, шулай ук Татарстан Республикасы халкы өчен уңайлы һәм имин мохит тәмин итү.

Күрсәтелгән максатка ярашлы рәвештә һәм урман хужалыгының төп проблемаларын һәм аның үсеш фаразын исәпкә алып Татарстан Республикасы дәүләт программасы түбәндәге бурычларны хәл итүне күздә тотта:

киселгән һәм һәлак булган урман утыртмаларының барлык участкаларында урманнарны, шул исәптән аларны яңадан торгызу нигезендә саклау;

урман хужалыгының социаль һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү;

урман янгыннарын сүндерү формироваиеләре эшчәнлеген тәмин итү һәм янгынга каршы пропагандалау;

урман тармагына белгечләрне жәлеп итү һәм беркетү өчен шартлар тудыру;

урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә аерым вәкаләтләргә гамәлгә ашыруны тәмин итү;

нәтижәләгән арттыру;

урманнардан файдалану, аларны торгызу һәм зарарлы организмнардан саклауның;

урман янгыннары барлыкка килүне һәм таралуны кисәтү, шулай ук аларны сүндерү;

урман орлыкчылыгы һәм питомник хужалыгы;

урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә идарә.

Әлеге бурычларны үтәү өчен чиклэнгән финанс ресурслары шартларында Татарстан Республикасы дәүләт программасының түбәндәге өстенлекле юнәлешләр билгеләнде:

урманнарның ресурс потенциалын торгызу, урман торгызу эшләре ысулларын оптимальләштерү, урман генетикасы һәм урман орлыкчылыгында селекция казанышларыннан файдалану, урманнарны яңадан торгызуның заманча технологияләрен куллану юлы белән аларның продуктлылыгын һәм сыйфатын күтәрү;

урман утыртмаларының токим составын яхшырту, агачның законсыз тармакларын һәм күлгә әйләнешен киметү;

эрозиягә каршы урман утыртмалары, юл буендагы кар саклагыч урман полосалары биләгән жирләрне агач-куак үсентеләре биләгән жирләргә булдыру һәм үчерү эшләрен оештыруны камилләштерү;

урманнарны янгыннан саклауны, урманнарны жирдән һәм авиациядән саклауны жәлеп итеп, урман янгыннарын оператив ачыклауны һәм сүндерүне тәмин итү, урман янгыннары станцияләренен өстәмә челтәрен булдыру, урман янгыннары хезмәтләрен матди-техник жиһазлау, янгынга каршы кисәтү (профилактика) чараларын үткәрү, урман янгыннарын мониторинглау системасын булдыру юлы белән саклау;

урман фонды жирләрендә урнашкан урманнарда федераль дәүләт урман контроле (күзәтчелеге), урман саклау, урман законнарын бозуларга һәм агач материалының легаль булмаган әйләнешенә каршы торы системасын камилләштерү;

интенсив антропоген йогынты аркасында бозылган урман жирләрен комплекслы реабилитацияләү проектларын эшләү, урман хужалыгына идарә итү һәм алып бару, урманнан файдалану, урман торгызу, урман саклау һәм яклау өлкәсендә норматив-хокукый базаны һәм мәгълүмат системаларын камилләштерү, икътисадый һәм экологик нигезләүләрне эшләү;

заманча югары технологияле жиһазлар базасында агач материалын тирәнтен эшкәртү.

Татарстан Республикасы дәүләт программасы чаралары системасы билгеләнгән максатка ирешүгә һәм куелган бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән.

Татарстан Республикасы дәүләт программасы чаралары күздә тоталар:

урман хужалыгы, урман торгызу, янгынга каршы һәм урман саклау эшләрен техник яктан яңадан коралландыру;

урман ресурсларын тоткарлыксыз, табигатьне саклауны тәмин итү максатында яңа технологияләр эшләү һәм техник чаралар кертү;

кыйммәтле урман утыртмаларының майданын арттыру;

урманнарның санитар торышын яхшырту, янгынга каршы билгеләнгән юллар төзү;

урман торгызу һәм урман үрчетү өчен утырту материалын үстерү очрагында урман орлыкларының республика резерв фондын еллар урман орлыкларына кыйммәт булмаган чорда булдыру;

яңа прогрессив технологияләр һәм урман ресурсларын торгызу ысулларын эшләү максатыннан урман ресурсларын өйрәнүне һәм яңадан торгызуны фәнни тәмин итү;

урманнан файдалануны икътисадый һәм хокукый жайга салу механизмнарын камилләштерү, ГИС-технологияләр һәм системалар кертү.

Татарстан Республикасы дәүләт программасын әзерләгәндә Татарстан Республикасы урманнарының күпкырлы әһәмиятен исәпкә алып, аның комплекслы экологик, урман хужалыгы һәм социаль-икътисадый юнәлеше исәпкә алынды.

III. Стратегик өстенлекләр, илкүләм максатлар һәм Стратегия-2030 максатлары, Россия Федерациясе дәүләт программалары күрсәткечләре белән үзара бәйләнеш турында белешмәләр

“Экологик иминлек” милли үсеш максатларына ирешү өчен “Экологик иминлек” илкүләм проектының “Урманнарны саклау” федераль проектына “Урман торгызу һәм урман үрчетү майданын киселгән һәм һәлак булган урман утыртмалары майданына карата” ижтимагый әһәмиятле күрсәткеч өстәлдә, шул исәптән ил территориясендә экологик һәм табигатьне саклау эшчәнлеген тотрыклы үстерүгә юнәлдерелгән. Татарстан Республикасында эшчәнлек «Татарстан Республикасы урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасының «Урманнарны саклау» төбәк проекты кысаларында гамәлгә ашырыла.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Урман хужалыгын үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасын раслау турында» 2014 елның 15 апрелендәге 318 номерлы карары белән расланган «Урман хужалыгын үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы нигезендә, шулай ук Стратегия-2030 белән Татарстан Республикасы дәүләт программасының түбәндәге күрсәткечләре (индикаторлары) билгеләнде:

урман торгызу һәм урман үрчетү мәйданының киселгән һәм һәлак булган урман утыртмалары мәйданына карата нисбәте;

Татарстан Республикасы территориясенен урманлылыгы;

урман янгыннары мәйданы;

урман янгыннарының гомуми санында алар билгеле булган вакыттан беренче тәүлек эчендә сүндерелгән урман янгыннары өлеше;

урман фонды жирләренен 1 гектарына исәпләгәндә урман фонды жирләрендә урнашкан урманнардан файдаланудан Россия Федерациясе бюджет системасына түләүләр күләме;

файдалануга тапшырылган урман фонды жирләренен мәйданнары өлешен урман фонды жирләренен гомуми мәйданы өлеше;

фактта агач хәзерләү күләменен билгеләнгән һәм рөхсәт ителгән агач алу күләменә карата нисбәте;

эзерләнгән орлыкларның гомуми күләмендә яхшыртылган нәсел сыйфатлары булган орлыклар өлеше;

утырту материалының гомуми күләмендә ябык тамыр системалы утырту материалы өлеше.

IV. Дәүләт идарәсе бурычлары, аларны урман хужалыгы тармакларында һәм дәүләт идарәсе даирәсендә нәтижәле хәл итү ысуллары

“Урманнарны урман хужалыгын алып баруның, саклауның, алардан файдалануның, алардан файдалануның һәм яңадан житештерү нәтижәлелеген арттыру, урман хужалыгының кадрлар үсешен тәэмин итү, шулай ук Татарстан Республикасы халкы өчен унайлы һәм имин мохит тәэмин итү” Татарстан Республикасы дәүләт программасы максатына ирешү өчен Татарстан Республикасы дәүләт программасының һәм аның структур элементларының түбәндәге бурычлары хәл ителә:

киселгән һәм һәлак булган урман утыртмаларының барлык участкаларында урманнарны, шул исәптән аларны яңадан торгызу нигезендә саклау;

урман хужалыгының социаль һәм инженерлык инфраструктурасын үстерү;

урманнардан файдалану, аларны торгызу һәм зарарлы организмнардан саклауның нәтижәлелеген арттыру;

урман янгыннары барлыкка килүне һәм таралуны кисәтү, шулай ук аларны сүндерү нәтижәлелеген арттыру;

урман янгыннарын сүндерү формированиеләре эшчәнлеген тәэмин итү һәм янгынга каршы пропагандалау;

урман орлыкчылыгы һәм питомник хужалыгы нәтижәлелеген арттыру;

урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә идарә;
урман тармагына белгечләрне жәлеп итү һәм беркетү өчен шартлар тудыру;
урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә аерым вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итү;

Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру республиканың баланслы социаль-иқътисады үсешенә һәм гражданның уңайлы әйләнә-тирә мохиткә конституциячел хокукларын гамәлгә ашыруга ярдәм итәчәк.

Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыруның уңышлылығын бәяләү өчен аерым механизмнарны һәм конкрет чараларны гамәлгә ашыруның нәтижәлеген билгели торган күрсәткечләр системасы формалаштырылды.

Татарстан Республикасы дәүләт программасын чараларын тормышка ашыру 2030 елга түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

урманны торгызу һәм урман үрчетү мәйданының киселгән һәм һәлак булган урман утыртмалары мәйданына карата нисбәтен 100 процент дәрәжәсендә;

Татарстан Республикасы территориясенә урманчылығын 17,4 процент дәрәжәсендә сакларга;

урман фонды жирләрендә урнашкан урманнардан файдаланудан Россия Федерациясе бюджет системасына түләүләр күләмен урман фонды жирләренә 1 гектарына исәпләгәндә 490,9 сум дәрәжәсенә кадәр арттырырга;

урман янгыннарының гомуми санында алар билгеле булган вакыттан беренче тәүлек эчендә сүндерелгән урман янгыннары өлешен 100 процент дәрәжәсеннән ким булмаган саклау.

Татарстан Республикасы дәүләт программасын гамәлгә ашыру кысаларында юридик затларга Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр бирү кагыйдәләрен раслый торган Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары исемлеге

Т/с	Документ тибы	Документ төре	Документ исеме	Реквизитлары	Эшләүче	Документ текстына гиперссылка
«Урман хужалыгын үстерү» Татарстан Республикасы дәүләт программасы						
1.	Субсидия бирү тәртибе	Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары	Дәүләт учреждениеләренә карата дәүләт хезмәтләре күрсәтүгә (эшләр башкаруга) һәм дәүләт заданиесен үтәүне финанс белән тәмин итүгә дәүләт биремән формалаштыру тәртибе турында	31.12.2015 № 1044	Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгы	https://pravo.tatarstan.ru/npa_kabmin/post/?npa_id=25756
2.	Субсидия бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе	Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрлыгы боерыгы	Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрлыгы гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен башкаручы дәүләт бюджет учреждениеләренә, финанс тәмин итү чыганагы булып Татарстан Республикасы бюджеты чаралары булган башка максатларга субсидияләр бирү шартларын һәм күләмен билгеләү тәртибен раслау турында	17.05.2023 № 258-осн	Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрлыгы	https://pravo.tatarstan.ru/oiv/min/minleshov/?npa_id=1213041